

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Конотопа Володимира Яковича щодо офіційного тлумачення підпункту "г" пункту 1 статті 26 Закону України "Про зайнятість населення" від 1 березня 1991 року

м. К и ї в
10 липня 1998 року
№ 32-у/98

Справа № 2-32/98

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Розенка Віталія Івановича - головуєчий,
Вознюка Володимира Денисовича – суддя-доповідач,
Євграфова Павла Борисовича,
Козюбри Миколи Івановича,
Корнієнка Миколи Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мартиненка Петра Федоровича,
Мироненка Олександра Миколайовича,
Селівона Миколи Федосовича,
Скоморохи Віктора Єгоровича,
Тихого Володимира Павловича,
Чубар Людмили Пантеліївни

розглянув питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Конотопа Володимира Яковича щодо офіційного тлумачення підпункту "г"

пункту 1 статті 26 Закону України “Про зайнятість населення” від 1 березня 1991 року.

Заслухавши суддю-доповідача Вознюка Володимира Денисовича та вивчивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Громадянин Конотоп В.Я. у конституційному зверненні порушив питання про офіційне тлумачення підпункту “г” пункту 1 статті 26 Закону України “Про зайнятість населення” від 1 березня 1991 року (Відомості Верховної Ради України, 1991, № 14, ст.170).

Необхідність в офіційному тлумаченні зазначеного правового акта суб'єкт звернення мотивує тим, що, на його думку, виникає різночитання Закону “Про зайнятість населення” стосовно поняття “право дострокового виходу на пенсію”, передбаченого підпунктом “г” пункту 1 статті 26 цього Закону.

Заявник наводить своє розуміння права дострокового виходу на пенсію у випадку звільнення з роботи згідно з пунктом 1 статті 40 КЗпП України і посилається на роз'яснення органів соціального захисту населення.

У зв'язку з неоднозначним, на погляд Конотопа В.Я., розумінням підстав призначення дострокової пенсії йому необгрунтовано відмовлено в її достроковому призначенні.

Виходячи із змісту конституційного звернення, Конотоп В.Я. не погоджується також з роз'ясненнями Міністерства праці та соціальної політики України, Головної державної інспекції праці цього Міністерства, Управління соціального захисту населення Полтавської обласної державної адміністрації, вказуючи на наявність суперечностей у цих відповідях.

2. Із матеріалів справи вбачається, що Конотоп В.Я. в грудні 1997 року звертався до Ленінського районного суду м. Полтави із скаргою на дії Ленінського райуправління соціального захисту населення м.Полтави стосовно відмови в достроковому призначенні йому пенсії за віком.

Обгрутовуючи свої вимоги, він посилається на підпункт “г” пункту 1 статті 26 Закону України “Про зайнятість населення”, згідно з яким працівникам, трудовий договір з якими було розірвано з ініціативи власника або уповноваженого ним органу в зв'язку із змінами в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідацією, реорганізацією, перепрофілюванням підприємств, установ,

організацій, скороченням чисельності або штату працівників, які не мають права на пенсію, за умови їх реєстрації в службі зайнятості не пізніше десяти календарних днів до закінчення тримісячного строку як таких, що шукають роботу, гарантується право на достроковий вихід на пенсію за півтора року до встановленого законодавством строку для осіб передпенсійного віку, якщо вони мають необхідний загальний трудовий стаж (у тому числі на пільгових умовах).

Конотоп В.Я. був звільнений з роботи 5 серпня 1996 року у зв'язку із скороченням чисельності працівників, тобто за 2 роки, 2 місяці, 12 днів до встановленого законодавством пенсійного віку, але 17 квітня 1997 року йому виповнилось 58 з половиною років і він вважав, що має право на дострокову пенсію.

У своєму рішенні від 25 грудня 1997 року Ленінський районний суд м. Полтави, посилаючись на статтю 26 Закону України "Про зайнятість населення" та Закон України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні" зазначив, що там не передбачено обов'язкового збігу дати звільнення з роботи на зазначених умовах з досягненням 58 з половиною років. Вказане право є гарантією для осіб передпенсійного віку, а тому відмова Конотопу В.Я. в достроковому призначенні пенсії за віком з 17 квітня 1997 року (тобто на час виповнення йому 58 з половиною років) є незаконною, оскільки він був звільнений з роботи у зв'язку із скороченням чисельності працівників, своєчасно став на облік у службі зайнятості, мав необхідний трудовий стаж.

12 лютого 1998 року судова колегія в цивільних справах Полтавського обласного суду за касаційною скаргою Ленінського районного управління соціального захисту населення м.Полтави скасувала рішення Ленінського районного суду м.Полтави від 25 грудня 1997 року у справі за скаргою Конотопа В.Я. на дії Ленінського районного управління соціального захисту населення м.Полтави і направила справу на новий судовий розгляд.

Скасовуючи рішення суду, колегія зазначила, що Законом України "Про зайнятість населення" не визначено питання про можливість дострокового призначення пенсії у випадках, коли працівник звільняється у зв'язку із скороченням чисельності працюючих чи штату більше ніж за півтора року (або одного року 9 місяців) за наявності певних обставин. Судова колегія визнала безпідставними доводи Ленінського районного суду м.Полтави, оскільки вони не відповідали вимогам нормативних актів, обставинам справи і доданим до неї доказам.

3. Слід також зазначити, що редакція статті 26 Закону України "Про зайнятість населення" є досить чіткою і практичної потреби в її офіційному тлумаченні немає.

Розірвання трудового договору згідно з пунктом 1 статті 40 КЗпП України – це юридичний факт, який є основою для виникнення нових правовідносин, передбачених як в самій статті 40 КЗпП України, так і в главі III-A "Забезпечення зайнятості вивільнюваних працівників" КЗпП України, а також у Законі України "Про зайнятість населення". Тому законодавець однозначно передбачає збіг моменту звільнення, на підставі пункту 1 статті 40 КЗпП України, з виникненням права на достроковий вихід на пенсію як юридичний факт, який породжує нові правовідносини – пенсійні.

4. Колегія суддів Конституційного Суду України з конституційних звернень 20 травня 1998 року своєю процесуальною ухвалою відмовила у відкритті конституційного провадження у справі за зверненням громадянина Конотопа В.Я. у зв'язку з непідвідомчістю Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

5. Із матеріалів справи випливає, що Конотоп В.Я. оспорує своє право на дострокову пенсію в судах загальної юрисдикції та в інших державних органах. Відповідно до статті 14 Закону України "Про Конституційний Суд України" Конституційний Суд України, здійснюючи конституційне судочинство, не уповноважений встановлювати та досліджувати фактичні обставини конкретної цивільної справи. Це є компетенцією судів загальної юрисдикції.

До того ж Конотоп В.Я. не використав в повному обсязі усіх можливостей для захисту своїх прав у судах загальної юрисдикції, зокрема у Верховному Суді України. Тому немає підстав для офіційного тлумачення підпункту "г" пункту 1 статті 26 Закону України "Про зайнятість населення", а, отже, немає підстав для відкриття конституційного провадження у справі.

Враховуючи наведене та керуючись статтею 150 Конституції України, статтями 45, 50 і 94 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Конотопа Володимира Яковича щодо офіційного тлумачення підпункту "г" пункту 1 статті

26 Закону України “Про зайнятість населення” від 1 березня 1991 року на підставі пункту 3 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскарженою.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ